

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	COMUNITAT VALENCIANA
Municipi	XÀBIA
Edifici	Parròquia de Sant Bertomeu
Direcció	03730
Coordenades	38.789251 0.163280
Descripció	<p>Al costat nord, en la unió entre l'absis i la nau, s'alça el campanar, que era utilitzat també com torre de vigilància per a comunicar-se amb el sistema defensiu del litoral. Presenta al seu interior una escala de caragol que permet accedir a cinc estances diferents al llarg de la pujada: per ordre, el trifori o galeria defensiva del temple, l'accés a la terrassa dels "muntons", la sala del rellotge, la sala de les campanes i el terrat superior, amb extraordinàries vistes, a uns 86 metres sobre el nivell de la mar. L'escala té 136 graons, 9 dels quals sobreixen com a remat al terrat superior.</p>
Campanes	<p>En l'actualitat hi ha quatre campanes, tot i que els sis portals van ser ocupats en algun moment (no necessàriament de forma simultània), ja que en els dos portals que resten buits en l'actualitat, encara veiem les marques fetes a l'hora d'instal·lar la campana en el seu lloc. Les campanes es diuen, de menor a major, Victòria, Sebastiana, Maria i Bertomeua o Pax.</p> <p>Aquestes campanes, no obstant, no són les mateixes que les que es van fondre i instal·lar en el moment de la construcció del campanar; dels diversos jocs de campanes que hi van haver només sabem els noms d'algunes d'elles (Tófol, Bartolomeu-Maria-Antonia...) i l'últim conjunt de campanes que hi va haver va ser destruït en la Guerra Civil, quan era molt comú aprofitar el bronze de les campanes per a la fabricació d'armes i munició. En tot cas, sembla que es van salvar les dues campanes menors d'aquest expoli i que es van refondre el 1941 per fer-ne les noves, dites Victòria i Sebastiana, les actuals. També es va fondre en aquell moment una campana mitjana, segurament refosa en 1963 al moment de la mecanització. El 1942 es fon també la campana grossa.</p> <p>El 2023 es fa una campana nova (Maria) per substituir la Mariana de 1963, d'escassa qualitat pel que fa al bronze utilitzat, i amb un so molt millorable.</p> <p>Les campanes van ser baixades per a la seua restauració el 20/06/2023, per 2001 RELOJES Y CAMPANAS. Tornen les campanes i es fa benedicció de la restauració el 03/03/2024.</p>
Fotos	652

	<p>Després de la restauració, en març de 2024, s'han programat a l'ordinador els següents tocs automàtics:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 tocs de missa diària • 3 tocs de missa dominical • Repic Doblar a Àngelus de Dissabte • Repic d'Adoració • Repic Doblar a Àngelus de Dissabte • Senyal de difunt d'home, dona i sacerdot • Soterrar d'home, dona i sacerdot • Toc difunt d'albat <p>Tocs actuals de campanes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vol Bateig (amb la campana Victòria) • Vol menor (Victòria i Sebastiana) • Vol festes marianes (Victòria i Maria) • Vol major (Victòria, Sebastiana i Maria) • Vol general (Victòria, Sebastiana, Maria i Bertomeua) • Vol Nazareno (Bertomeua, Maria, Sebastiana i Victòria) <p>Estan també programats els tocs del rellotge i àngelus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els quarts, de 8.00 h. a 00.00 h., amb la campana Sebastiana. • Les hores, sense repetició, de 8.00 h. a 00.00 h., amb la campana Bertomeua. • L'Àngelus diari, a les 9, 13 i 20 h., seguit d'un repic recuperat per als dissabtes, diumenges i festius a les 13 h. (Repic doblar a àngelus dissabte)
Conservació, manteniment	Campanar restaurat en 2021. Bon estat de conservació. Durant la restauració s'ha suprimit el terra de fusta de la sala de campanes, trobant el nivell real de la sala.
Protecció	<p>L'església de Sant Bertomeu està declarada Bé d'Interés Cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Categoria: Monument • Codi: (R.I.) - 51 - 0000368 - 00000 • Registre: (R.I.) REGISTRO BIC INMUEBLES: Código definitivo • Data Declaració: 03-06-1931 • Data Butlletí Declaració: 04-06-1931 <p>Aquesta protecció de declaració singular com a Monument obligaria a treballs molt més respectuosos amb las campanes, el campanar i els tocs en cas d'intervenció.</p>
Propostes	
Autors de la documentació	BUIGUES METOLA, Marcos
Data	03-03-2024

Campanes desaparegudes

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
	Mariana (refosa)	MANCLÚS, SALVADOR	1963	95	501
	Mariana	ROSES, HERMANOS (SILLA)	1941	95	496

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
Campanar parroquial	Victòria (1)	ROSES, HERMANOS (SILLA)	1941	65	151
Campanar parroquial	Sebastiana (2)	ROSES, HERMANOS (SILLA)	1941	79	300
Campanar parroquial	Maria (3)	PORTILLA, ABEL (GAJANO)	2023	89	457
Campanar parroquial	Bertomeua, Pax, la grossa (4)	ROSES, HERMANOS (SILLA)	1942	132	1432

Relotges

Relotge mecànic (1)	Existent Parat
Autor	BLASCO Y LIZA
Empresa de manteniment	BLASCO Y LIZA
Data de construcció	1935ca
Descripció	<p>El rellotge de "Blasco y Liza (Roquetas)", en bon estat de conservació però sense ús ni funcionament, es troba dins d'una sala exclusivament per a albergar els mecanismes i la mostra o esfera.</p> <p>La mostra del rellotge va caure durant la tempesta "Gloria" el 20-01-2020, quedant només les manelles del rellotge penjant a l'exterior.</p> <p>La mostra de rellotge que va caure, l'antiga, tot i que desconeixem la data, podria ser de 1891 (per un gran grafit dins la sala del rellotge) o fins i tot de 1935, data de la maquinària (sense funcionament) que hi ha també dins la sala.</p>

Información completa: [Parròquia de Sant Bertomeu - XÀBIA \(COMUNITAT VALENCIANA\)](#)

PDF (23-03-2025)